

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Hradec Králové

Inspekční zpráva

Zvláštní škola, Dobruška, Opočenská 115

Adresa: Opočenská 115, 518 01 Dobruška

Identifikátor školy: 600 024 334

Termín konání orientační inspekce: 12., 14. - 15. únor 2001

Čj.	093 079/01-5060
Signatura	oi6nu201

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zvláštní škola, Dobruška, Opočenská 115 (dále jen škola) poskytuje vzdělání žákům s takovými rozumovými nedostatky, pro které se nemohou s úspěchem vzdělávat v základní škole.

Škola je umístěna v dvoupatrovém objektu, v přilehlém křídle budovy se nachází sklenářství s vlastním vchodem.

Provozu školy je k dispozici celkem 6 učeben jednotlivých tříd a 4 učebny odborné včetně tělocvičny a dílny.

Podle *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* škola sdružuje zvláštní školu s kapacitou 50 žáků a školní družinu s kapacitou 20 žáků. V době inspekce byli žáci rozděleni do pěti tříd:

Třída	Ročník	Celkem žáků ve třídě	Celkem žáků v ročníku
I. A	1. + 2.	6	4 + 2
I. B	2. + 3.	8	6 + 2
II.	3. + 4. + 5.	8	4 + 1 + 3
III.	6. + 7. + 8.	12	4 + 7 + 1
IV.	8. + 9.	9	6 + 3
Celkem		43	43

Školu zřídil Školský úřad Rychnov nad Kněžnou jako příspěvkovou organizaci.

Inspekční zpráva je dílčím zhodnocením kvality vzdělávání ve zvláštní škole.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování a příprava výuky

V průběhu inspekce bylo provedeno celkem osm hospitací, a to v předmětech český jazyk, matematika, občanská výchova, prvouka, zeměpis a pracovní vyučování.

Výuka ve všech ročnících probíhá podle Vzdělávacího programu zvláštní školy, který schválilo MŠMT ČR dne 20. června 1997 pod čj. 22 980/97-22.

Časová dotace ve sledovaných předmětech odpovídá schválenému učebnímu plánu. Členění učiva do jednotlivých ročníků koresponduje s učebními osnovami aplikovaného vzdělávacího programu. Nebyla zjištěna obsahová duplicita při plánování výuky v předmětech naukového charakteru. Tematické plány učiva jsou vypracovány.

V tematických plánech pracovního vyučování pro jednotlivé ročníky nejsou stanoveny konkrétní výukové cíle. Jedná se spíše o obecný výčet činností dle učebních osnov (např. leden - práce s papírem, práce v domácnosti atd.). Tím není zajištěn postupný rozvoj dovedností a schopností žáků. Podle zápisů v třídních knihách není výuka ve třídách s více ročníky diferencovaná, ve sledované hodině však učitelka vhodným způsobem odlišovala činnosti zadané žákům podle jejich příslušnosti k ročníku. Nedostatky v tematickém rozvržení učiva úzce souvisejí s nedostatečným využíváním potenciálu metodických orgánů.

Ve škole je zavedena výuka nepovinného předmětu základy německého jazyka.

Ve sledovaných hodinách odpovídaly většinou stanovené výukové cíle potřebám žáků, jejich schopnostem a zájmům. Plánované cíle byly v souladu se zásadou soustavnosti a spojení teorie s praxí. K dosažení těchto cílů sloužila náplň a struktura hodin i zvolené učební činnosti, které byly zpravidla vhodné k udržení zájmu a motivace žáků.

V rámci bezprostřední přípravy na hodinu si učitelé zapisovali všechny potřebné informace, včetně výsledků příkladů či poznámky o další práci pro případ volného času na konci hodiny. Na hodinu pracovního vyučování byli žáci předem připraveni, byli upozorněni na to, co si budou muset přinést z domova.

V oblasti plánování a přípravy výuky vzhledem ke vzdělávacímu programu a podmínkám, ve kterých výuky probíhá, výrazně převažují pozitivní zjištění. Byly zjištěny určité nedostatky ve zpracování tematických plánů pracovního vyučování. Oblast je hodnocena jako velmi dobrá.

Podmínky výuky

Pouze 25 % sledovaných hodin vedli pedagogičtí pracovníci, kteří v plném rozsahu splňovali podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené příslušnými právními předpisy. Uvedené podmínky nesplňovali vyučující prvouky ve třídě I. B, českého jazyka a občanské výchovy ve třídě III., pracovního vyučování ve třídě I. A, českého jazyka ve třídě II., matematiky ve třídě I. A a zeměpisu ve třídě IV. Tím dochází k porušení § 51 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, dále § 3 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, a dále § 1 a § 2 odst. 1 a 4 vyhlášky č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců.

Přímá souvislost mezi dosaženým vzděláním pedagogů a kvalitou výuky nebyla zjištěna.

Vyučovací hodiny probíhaly v kmenových učebnách, které byly esteticky upravené, vhodně vyzdobené výtvarnými pracemi žáků a doplněné návodnými materiály a přehledy učiva. Mapy a atlasy použité v hodině zeměpisu neodpovídaly současnému politickému rozdělení Evropy, přestože škola disponuje novými zeměpisnými materiály. Didaktická technika nebyla ve sledovaných hodinách využita. Pomůcky a učebnice byly v hodinách účelně využívány.

V závislosti na výši přidělených finančních prostředků ze státního rozpočtu škola postupně efektivním způsobem pořizuje a modernizuje fond učebnic, učebních textů a dalších pomůcek pro výuku.

Vedení školy vytváří předpoklady pro dodržování psychohygienických zásad (délka přestávek, rozvržení výuky v průběhu týdne a dne). Teplota v učebnách byla optimální, ve všech místnostech bylo čisto. Učitelé dbali na pravidelné a přiměřené větrání. Vyučující většinou zohledňovali přirozenou únavu žáků, které přizpůsobovali členění hodin a tempo výuky. Rovněž byly v některých hodinách zařazeny funkční odpočinkové činnosti. Pouze ojediněle byly zaznamenány hodiny, v nichž učitelé nepamatovali na využití prvků relaxace a v nichž činnosti náročné na soustředění byly málo prokládány nezbytným uvolněním.

Učitelé nedbali o vhodné sezení žáků při práci. Držení psacího pera některých žáků bylo nesprávné, učitelé však nebylo v průběhu hodin korigováno.

Ve škole chybí učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí k výuce ve zvláštní škole. Personální podmínky jsou hodnoceny jako průměrné. Prostorové a materiální zázemí v zásadě umožňuje realizaci vzdělávacího programu, materiální podmínky jsou hodnoceny

jako velmi dobré. Škola vytváří podmínky pro dodržování psychohygienických zásad, určité nedostatky byly shledány v péči o správné sezení žáků při práci. Oblast je hodnocena jako velmi dobrá.

Organizace, formy a metody výuky

Organizační pokyny vydávané vyučujícími v průběhu hodin byly převážně jasné, srozumitelné a přiměřené věku žáků. Struktura hodin měla většinou jasnou stavbu, nechyběly úvodní motivační a závěrečné shrnující pasáže. Čas věnovaný jednotlivým činnostem byl zpravidla dobře rozvržen, spád a tempo výuky v průběhu hodin přizpůsobovali vyučující aktuálnímu stavu žáků.

V některých hodinách však nedokázali učitelé organizačně zvládnout výuku ve třídě s více odděleními tak, aby efektivním způsobem zaměstnali všechny žáky. Samostatná práce, která byla žákům zadávaná, nebyla v několika případech přiměřená. O tom svědčily sešity některých žáků s velkým výskytem chyb. Převažovaly metody frontální výuky, pouze v některých hodinách vyučující pro oživení zařadili hry, soutěže apod. Vnitřní diferenciaci v rámci ročníku nebyla vždy účelně využita.

V průběhu většiny hodin byla naplňována didaktická zásada názornosti, žáci především v nižších ročnících měli možnost manipulovat s předměty za účelem rozvíjení jemné i hrubé motoriky.

Výklad a vysvětlení podávali učitelé zpravidla jasně a formou odpovídající potřebám a úrovni žáků. Některé hodiny vedly k dostatečnému procvičování učiva, byla užívána práce s chybou a žáci byli vedeni k sebekontrolě a odpovědnosti. Organizace výuky umožňovala žákům pracovat individuálním tempem. Většina hodin byla účelně využita.

Byly zaznamenány určité metodické a odborné chyby ze strany vyučujících, které byly v průběhu inspekce projednány.

Účelnost a vhodnost organizace výuky, použitých forem a metod práce jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Motivace a hodnocení

Výuku vedli učitelé ve smyslu pozitivního posilování a průběžné motivace. Hodnocení a klasifikace jsou prováděny průběžně, učitelé si vedou záznamy o prospěchu. Ty jsou většinou založeny na široké škále hodnotících činností a na rozdílných aspektech podávaných výkonů. Jejich forma odpovídá účelu, pro který jsou pořizovány. V žákovských knížkách zaznamenávají vyučující známky žáků s přiměřenou intenzitou pouze v některých třídách. Informace o chování žáků nejsou orientovány pouze na negativní projevy, velmi často jsou zapisovány záznamy pozitivního charakteru (pochvaly).

Učitelé oceňovali u žáků snahu, snažili se o poskytování konstruktivní a užitečné zpětné vazby o jejich pokroku v učení. Sledované hodnocení a klasifikace respektovaly individuální dispozice žáků.

Sešity žáků dosahovaly úrovně závislé na míře důslednosti učitele. Většina sešitů, do kterých bylo při inspekci nahlíženo, je pravidelně kontrolována. Ne všechny vykazují vhodnou úpravu, která je nezbytná pro rozvíjení návyků a volných vlastností mentálně postižených žáků.

Účinnost motivace a způsob hodnocení žáků ve vyučovacím procesu jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Interakce a komunikace

Učitelé respektovali osobnost žáků, uplatňované formy komunikace vedly k vytvoření a upevnění kladného klimatu třídy. Učitelé měli přiměřenou autoritu, kterou žáci uznávali a přijímali. Vztahy mezi vyučujícími a žáky byly do značné míry založeny na vzájemné úctě. Žáci byli vedeni ke spolupráci a k dodržování pravidel společenského styku.

Učitelé v některých hodinách nedbali vhodným způsobem na rozvoj komunikativních dovedností žáků, výrazně převažoval slovní projev učitele. Často byly vyžadovány pouze jednoslovné odpovědi. V několika sledovaných hodinách však vytvářeli vyučující prostor pro vyjadřování vlastního názoru žáků a věnovali dostatečnou pozornost jejich mluvním aktivitám.

V průběhu vyučovacích hodin nebyly zaznamenány projevy nežádoucího chování žáků.

Byly shledány určité rezervy v používání spisovného jazyka ze strany některých vyučujících, mluvní projev řady učitelů však byl na vysoké profesionální úrovni.

Úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy je hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Na základě výše uvedených skutečností je kvalita vzdělávání hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry školy nebyly předmětem inspekčního hodnocení, neboť ředitelka školy odchází koncem letošního školního roku do starobního důchodu.

Plán práce Zvláštní školy v Dobrušce, Opočenská 115, školní rok 2000 - 2001 (dále jen roční plán) vychází z dobrých znalostí konkrétních místních a regionálních podmínek, vhodně reaguje na potřeby speciálního školství. Roční plán obsahuje obecně stanovené cíle platné pro celý školní rok i konkrétní úkoly pro jednotlivé měsíce. Nejsou stanoveni pracovníci odpovědní za splnění jednotlivých úkolů. Stanovené cíle jsou reálné, vedení školy sleduje jejich plnění.

Krátkodobé plánování není realizováno.

Výuka probíhá podle schváleného učebního plánu, určité nedostatky byly zaznamenány pouze v přípravě tematických plánů předmětu pracovní vyučování (viz výše).

Součástí plánovacího systému školy je pro svou vypovídací a evaluační hodnotu *Výroční zpráva o činnosti Zvláštní školy v Dobrušce ve školním roce 1999/2000* (dále jen Výroční zpráva). Výroční zpráva obsahuje údaje požadované § 17e odst. 2 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, její obsah je v souladu se zjištěními zaznamenanými při inspekční činnosti. Ve Výroční zprávě jsou zveřejněny osobní údaje zaměstnanců, aniž by ředitelka doložila písemný souhlas dotčených osob s tímto úkonem. Dochází tak k rozporu s § 5 odst. 4 a 5 a dále s § 15 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.

Kvalita, účelnost a rozsah plánování vzhledem k velikosti a podmínkám školy dosahuje velmi dobré úrovně.

Organizování

Kompetence pracovníků a pravidla provozu školy jsou stanovena ve *Vnitřním organizačním řádu*, který ve spojitosti s dokumentem *Organizace školy 2000/2001* deleguje příslušné pravomoci pracovníků a umožňuje účinné řízení školy. Účelná organizační struktura vychází z provozních podmínek organizace.

Metodické orgány nejsou ustanoveny.

V průběhu inspekce byla namátkovým způsobem kontrolována některá povinná a další dokumentace školy vedená ve školním roce 2000/2001:

- *Zápisy z jednání pedagogické rady* jsou vedeny na volných listech, jsou podepsány pracovníky, ze zápisů vyplývá, že jednání pedagogické rady se věnuje přiměřeným způsobem otázkám chování a prospěchu žáků, dále organizačním záležitostem apod., plnění zadaných úkolů je vedením školy sledováno,
- *třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy* jsou vedeny na předepsaných tiskopisech, na drobné formální chyby byla ředitelka školy upozorněna a v průběhu inspekce bylo započato s jejich odstraňováním (chybějící zápisy apod.),
- *Školní řád* není koncipován v souladu se zněním § 15 vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů (chybí ustanovení o povinnostech pracovníků školy); tento nedostatek je eliminován v dalších oficiálních dokumentech školy (např. Vnitřní organizační řád, Organizace školy 2000/2001); Školní řád doplňuje dokument *Režim školy*,
- *Jednací protokol* je veden jako kniha došlé a odeslané pošty, interní dokumenty zásadní důležitosti nejsou označeny číslem jednacím, což ztěžuje jejich identifikaci a nevytváří předpoklady pro jejich nezaměnitelnost a odbornou správu písemností vzešlých z činnosti školy (viz § 6 odst. 1 zákona č. 97/1974 Sb., o archivnictví, ve znění pozdějších předpisů),
- *Knihy úrazů* je vedena,
- *personální dokumentace* - obsahuje všechny potřebné náležitosti, (např. kopie dokladů o vzdělání, pracovní smlouvy, platové výměry, doklady o zdravotní prohlídce),
- *dokumentace žáků s postižením* vykazuje řadu nedostatků:
 - u tří žáků (třída II., číslo v třídním výkaze 2, dále třída IV., číslo v třídním výkaze 3 a dále třída III., číslo v třídním výkaze 2) rozhodla ředitelka o zařazení žáka do školy, aniž by byl podán návrh pedagogicko-psychologické poradny či speciálně pedagogického centra k zařazení žáka do speciální školy; tím došlo k porušení § 7 odst. 4 vyhlášky č. 127/1997 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách,
 - u čtyř žáků (třída I. A, číslo v třídním výkaze 4, dále třída I.A, číslo v třídním výkaze 6, dále třída I.A, číslo v třídním výkaze 1 a dále třída III., číslo v třídním výkaze 8) předcházel rozhodnutí o zařazení do školy diagnostický pobyt, aniž by byl podán návrh pedagogicko-psychologické poradny či speciálně pedagogického centra k zařazení žáka do speciální školy; tím došlo k porušení § 7 odst. 4 vyhlášky č. 127/1997 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách,
 - dva žáci (třída I. A, číslo v třídním výkaze 6 a třída III., číslo v třídním výkaze 8) byli zařazeni do školy, aniž by ředitelka vystavila rozhodnutí o zařazení do zvláštní školy ve smyslu § 3 odst. 2 písm. d) zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s § 46 a s § 47 odst. 1 až 5 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů,

- jedna žákyně (třída 1.A, číslo v třídním výkaze 1) byla do školy zařazena na diagnostický pobyt, přestože ředitelka školy rozhodla o odkladu školní docházky (oba výroky jsou uvedeny v Rozhodnutí ředitelky školy čj. 136/00 ze dne 23. června 2000); jak vyplývá z třídní knihy a třídního výkazu třídy I. A, dívka do školy nenastoupila, přesto byla v evidenci vykazována, v uvedeném třídním výkaze je uvedeno u jména žákyně „1. 2. 2001 odložený odklad školní docházky,“; tímto postupem došlo k porušení § 3 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., tím, že ředitelka školy poskytla nesprávné údaje pro účely statistického zjišťování - v evidenci školy byla vedena žákyně, která školu nenavštěvovala z důvodu odkladu povinné školní docházky.

Informace uvnitř školy jsou předávány rychle a úplně. K tomu slouží jednání pedagogické rady, nástěnka ve sborovně školy a pravidelný denní styk ředitelky se všemi pracovníky. Informace zásadní důležitosti jsou předávány zaměstnancům oproti podpisu.

Spolupráce s rodiči preferuje formu osobního styku v případě problémů a písemného sdělení na počátku školního roku i v jeho průběhu, o čemž svědčí doklady v osobní dokumentaci žáků. Pro malý zájem rodičů jsou třídní schůzky pořádány pouze jedenkrát ročně.

V souladu s učebním plánem realizuje škola výuku nepovinného předmětu základy německého jazyka. Jak vyplývá z rozvrhu hodin, zápisů v třídních knihách a osobní dokumentaci žáků, jsou do výuky zařazeni pouze tři žáci, což je v rozporu s ustanovením § 3 odst. 1 vyhlášky č. 127/1997 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách. Dle uvedeného právního předpisu má třída minimálně čtyři žáky.

V organizaci vyučování žáků byl zjištěn nedostatek v 1. ročníku, ve kterém je v jednom dni vyučováno pět hodin v jednom celku, aniž by tato skutečnost byla předem projednána se zřizovatelem. Tím dochází k porušení § 9 odst. 1 vyhlášky č. 127/1997 Sb., který omezuje počet hodin v jednom celku v 1. ročníku na čtyři vyučovací hodiny.

Zájmové kroužky či jiné aktivity zaměřující se na vyplnění volného času žáků nejsou realizovány, což vedení školy zdůvodňuje vysokým počtem dojíždějících žáků a nízkou dopravní obslužností.

Škola se přiměřeným způsobem prezentuje na veřejnosti. Pořádá jednou za tři roky sportovní hry pro žáky speciálních škol regionu, na konci školního roku vystavuje práce žáků v jedné z obchodních výloh ve městě. Ředitelka přispívá články ze života školy do místního periodika „Dobrušský zpravodaj,“.

Vedení školy věnuje pozornost péči o bezpečnost žáků a zaměstnanců. S dokumenty zásadní důležitosti jsou pracovníci i žáci seznamováni prokazatelným způsobem, pravidelně jsou seznamováni se zásadami bezpečnosti. K dispozici jsou lékárničky první pomoci, provozní řády jednotlivých pracovišť jsou zveřejněny.

V organizaci školy převládá pozitivní přístup k žákům, což bylo zjištěno při hospitacích a dokladováno v osobní dokumentaci žáků (důraz na pochvaly, informace pro rodiče zaznamenávající kladné stránky chování jejich dítěte) i záznamech z jednání pedagogické rady.

Ochrana osobních dat žáků i pracovníků je zajištěna (vyjma údajů uvedených ve Výroční zprávě - viz výše).

Název školy uvedený v *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* není v souladu se zněním § 2 odst. 3 vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. V názvu školy chybí název okresu v prvním pádě.

V kvalitě a funkčnosti organizačního uspořádání školy a jejich informačních systémů byla zaznamenána pozitivní i negativní zjištění zhruba v rovnováze (funkční informační systémy, péče o bezpečnost žáků a zaměstnanců, pozitivní přístup k žákům, naopak shledané nedostatky v povinné dokumentaci - především v systému zařazování žáků do školy, dále absence metodických orgánů a porušování některých právních předpisů v rámci činnosti školy). Oblast dosahuje průměrné úrovně.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení školy používá účelně nástroje operativního vedení. Ředitelka uplatňuje demokratický styl řízení pracovníků, vytváří podmínky pro uplatnění jejich tvořivosti a iniciativy. Využívá jedinečných schopností pracovníků či dobrých nápadů pro pozitivní vývoj školy. Iniciativa a další vzdělávání pracovníků jsou vedením školy podporovány v rámci finančních a organizačních možností.

Vedení školy pomáhá vytvářet ve škole ovzduší vzájemné podpory, které usnadňuje otevřený rozhovor o problémech a jejich řešení.

Nekvalifikovaní pracovníci projevují zájem o studium speciální pedagogiky, nízké počty nabízených studijních míst však tento zájem nepokrývají.

Jediným poradním orgánem je pedagogická rada. Jak vyplývá ze zápisů pořizovaných z jednání, je při nich dán dostatečný prostor pro diskusi a vyjádření názorů pedagogů.

Škola má vytvořen systém morálního a hmotného stimulování pracovníků. Ředitelka školy uplatňuje pozitivní stimulaci, výrazným motivačním činitelem je finanční ohodnocení. Kritéria přiznávání nadtarifních složek platu jsou zaměstnancům známa. Přestože vedení školy prozatím nevypracovalo vlastní vnitřní platový předpis (právní subjektivitu škola nabyla v červenci roku 2000), je uplatňován Vnitřní platový předpis vypracovaný Školským úřadem Rychnov nad Kněžnou.

Konkrétní výše nenárokových složek platu je podepsána pracovníkem, není však archivován důvod jejího přiznání.

Začínajícím a nekvalifikovaným pedagogům je pomoc poskytována prostřednictvím uvádějící učitelky a zvýšené hospitační činnosti ze strany ředitelky školy.

System, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků dosahuje velmi dobré úrovně.

Kontrolní mechanismy

Plán kontrolní činnosti se orientuje na kontrolu pedagogické dokumentace. V části týkající se hospitací se uvádí, že v loňském školním roce byly hospitace provedeny u všech vyučujících, nebyly zjištěny závady, proto dále budou prováděny hospitace dle potřeby (např. ve smyslu jejich frekvence apod.). V letošním školním roce provedla ředitelka školy celkem devět kontrolních úkonů (hospitací a kontrol pedagogické dokumentace), z nichž jsou provedeny zápisy s uvedenými závěry. Zápisy jsou podepsány kontrolovaným pedagogem. Závěry jsou v obecné rovině shodné se zjištěními zaznamenanými při hospitacích v rámci orientační inspekce.

Kontrolu provozních pracovníků provádí ředitelka průběžně, avšak neprokazatelně - tedy bez zápisů.

Analýza výsledků kontrol a hospitací je prováděna při jednáních pedagogické rady, jsou přijímána opatření k jejich nápravě.

Výroční zpráva má sebeevaluační hodnotu (viz výše).

System, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Hodnocení kvality řízení

Ředitelka školy je kvalifikovanou a vnitřně motivovanou osobností. Přes určité nedostatky shledané v oblasti organizování výrazně převažují pozitivní zjištění. Kvalita řízení je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Vzdělávání cizinců

Dle dostupných materiálů nejsou ve škole cizinci vzděláváni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 14. července 2000, čj. 22 947/2000-21,
- Jmenovací dekret ředitelky školy ze dne 1. 9. 2000, bez čj.,
- Výroční zpráva o činnosti Zvláštní školy v Dobrušce ve školním roce 1999/2000 čj. 145/00 ze dne 27. června 2000,
- Plán práce Zvláštní školy v Dobrušce, Opočenská 115, školní rok 2000 - 2001 ze dne 1. září 2000, bez čj.,
- Plán kontrolní činnosti ze dne 1. září 2000, bez čj.,
- Vnitřní organizační řád ze dne 15. září 2000, bez čj.,
- Organizace školy 2000/2001 nedatováno, bez čj.,
- Režim školy, nedatováno, bez čj.,
- Školní řád, ze dne 1. září 2000, bez čj.,
- osobní dokumentace žáků s postižením ve školním roce 2000/2001,
- Rozvrh hodin ve školním roce 2000/2001,
- třídní knihy ve školním roce 2000/2001,
- třídní výkazy ve školním roce 2000/2001,
- katalogové listy ve školním roce 2000/2001,
- tematické plány ve školním roce 2000/2001,
- zápisy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2000/2001,
- Jednací protokol,
- Kniha úrazů,
- Rozhodnutí ředitelky školy čj. 136/00 ze dne 23. června 2000,

- Vnitřní platový předpis Školského úřadu Rychnov nad Kněžnou,
- sešity žáků ve školním roce 2000/2001,
- záznamy vyučujících o hodnocení prospěchu žáků ve školním roce 2000/200,
- žakovské knížky ve školním roce 2000/2001,
- personální dokumentace,
- záznamy z hospitací ředitelky školy,
- Sdělení o výsledcích inspekční činnosti čj. O-10-02/9596-37 ze dne 8. února 1996,
- Protokol o kontrole čj. P-10-02/9596-64 ze dne 23. února 1996,
- Stanovisko ředitele školy k průběhu jednání, zjištěným skutečnostem a závadám ČŠI čj. 80/60 ze dne 11. března 1996,
- Sdělení o výsledcích inspekční činnosti čj. O-10-02/9697-318 ze dne 12. září 1996,
- dotazník pro ředitele před inspekcí vyplněný ředitelkou školy,
- podkladová inspekční dokumentace vyplněná ředitelkou školy.

ZÁVĚR

Výrazná pozitiva

- V průběhu hodin byla naplňována didaktická zásada názornosti, žáci především v nižších ročnících měli možnost manipulovat s předměty za účelem rozvíjení jemné i hrubé motoriky.
- Učitelé vedli výuku ve smyslu pozitivního posilování a průběžné motivace. V organizaci školy převládá pozitivní přístup k žákům.
- Výroční zpráva má výpovědní a sebeevaluační hodnotu.
- Spolupráce s rodiči je prokazatelná a efektivní.
- Vedení školy věnuje velkou pozornost péči o bezpečnost při práci žáků i učitelů.
- Ředitelka školy pomáhá vytvářet ve škole ovzduší vzájemné podpory.
- Mezi vyučujícími panovala v době inspekce příznivá interpersonální atmosféra.
- Učitelé i vedení školy projevovali vstřícnost při diskusích o zjištěných nedostacích, aktivně zjednávali nápravu v případech, kdy to charakter problému umožňoval.

Výrazná negativa

- Tematické plány pracovního vyučování nejsou vytvořeny se stanovením konkrétních úkolů, čímž není zaručena absence duplicity, postupný rozvoj dovedností a schopností žáků.
- Nejsou zřízeny metodické orgány.
- Učitelé nedbali vhodným způsobem o správné sezení žáků při práci.
- Ve škole chybí učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí k výuce ve zvláštní škole. Pouze 25 % sledovaných hodin vedli pedagogičtí pracovníci, kteří v plném rozsahu splňovali podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené příslušnými právními předpisy.

- Dokumentace žáků s postižením vykazuje řadu nedostatků.
- Kontrola činnosti školy ze strany ředitelky není systematická.

Doporučení

- Zřídit a zajistit činnost metodických orgánů, ve spolupráci s nimi vytvořit tematické plány pracovního vyučování tak, aby byl zajištěn postupný rozvoj dovedností a schopností žáků.
- Kontrolní činnost systematizovat, v rámci hospitací vést učitele mimo jiné k vytváření správných návyků žáků při práci.
- Zařazování žáků do školy realizovat v souladu s právními předpisy.
- Sjednotit a zpřehlednit dokumenty zásadní důležitosti (Řád školy s Režimem školy a Vnitřním organizačním řádem) tak, aby vyhovovaly právním předpisům a ve své jednotě vytvářely předpoklady pro účinné řízení školy.
- Odstranit další nedostatky uvedené v inspekční zprávě.

Od poslední inspekce provedené v roce 1996 došlo k určitému pozitivnímu posunu především v oblasti informačních systémů školy a vedení povinné dokumentace (pozitivní a stimulační vyznění Řádu školy, zavedení Knihy úrazů apod.). Opětovně však bylo zjištěno zařazování žáků do školy bez respektování platných právních předpisů.

Ve škole chybí učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí k výuce ve zvláštní škole. Personální podmínky jsou proto hodnoceny jako průměrné. Prostorové a materiální zázemí v zásadě umožňuje realizaci vzdělávacího programu, materiální podmínky jsou hodnoceny jako velmi dobré. Škola vytváří podmínky pro dodržování psychohygienických zásad, byly zjištěny pouze drobné nedostatky, které byly s vedením školy projednány. Psychohygienické podmínky dosahují velmi dobré úrovně.

Kvalita vzdělávání je hodnocena jako velmi dobrá, řízení školy dosahuje průměrné úrovně. V průběhu inspekce nebylo zjištěno neefektivní čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Na základě výše uvedených zjištění je činnost školy celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektorka:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Olga Talášková	Olga Talášková, v. r.

V Náchodě dne 12. března 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 19. března 2001

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Mgr. Viera Filová

Viera Filová, v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy):	6. dubna 2001	093 149/01-5060

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
--	--	Připomínky nebyly podány.